

Harilik ja kaelussiil

Harilik siil *Erinaceus europaeus*
Lõunasiil *Erinaceus roumanicus*

- 20–30 cm
- 0,4-1,2 (kuni 2) kg
- Putukad jt lüljalgsed, nende vastsed, vihmassid, teod, konnad, hiired.

Eestis elab 2 liiki: harilik siil ja kaelussiil. Mõlema eluviis ja elupaigaeelistus on sarnased. Hariliku siili nägu on hele ja koonust silmadeni ulatub tume vööt. Kaelussiili nägu on ühtlaselt hall, kael ja rindmik on muust karvastikust heledamad.

Fotod: Reno R Künnapuu

← Harilik siil

Kaelussiil →

Limatünnik

Sarcosoma globosum

- 10 cm kõrge ja 8 cm läbimõõduga tünjas kottseen.
- Kõdusaproob – toitub surnud orgaanilisest ainest.
- I kategooria kaitsealune liik.

Limatünnik on peamiselt vanades samblastes kuusikutes kasvav mustja tünni moodi erilise väljanägemisega harvaesinev kevadseen. Limatünnik ei ole söödav ja tema korjamine on keelatud.

Foto: Tõnu Pani, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Piiritaja

Apus apus

- 16–18,5 cm
- 45 g
- Toitub 6–30 m kõrgusel, püüdes 2–10 mm putukaid.

Piiritaja sulestik on pruunikasmust valkja kurgualuse laiguga. Saba on kergelt harkis, tiivad pikad, kitsad ja sirpjalts kaardunud. Piiritaja võib õhus püsida 9–10 kuud järjest, noorlinnud isegi paar aastat. Pesitseb õõnsuses: kalju- või seinapraos, puuõõnes, hoone ventilatsiooniasas või räästaaluses.

Foto: Alexis Lours, CC BY 4.0, Wikimedia Commons

Harilik haab

Populus tremula

- 20–30 m (kuni 40 m)

Heitlehine, kahekojaline. Lehed ümarakujulised, pika leherootsuga.

Eesti üks levinumaid lehtpuid. Kiire kasvuga, külmakindel ja hea kohanemisvõimega. Haavaga on Eestis seotud rohkem liike kui ühegi teise puuga. Haavast tehakse haabjaid, saunalavasid, tuletikke, paberit jpm.

Foto: Josep Gestí, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Lest

Läänemere lest *Platichthys solemdali*
Euroopa lest *Platichthys flesus*

- 20–30 cm
- 200–400 g
- Limused (balti lamekarp, rannakarp), hulk-harjassid, kirpvähilised.

Lai ja lapik kehakuju – lest elab ühe külje peal, kus asetsevad ka tema mõlemad silmad. Keha silmadega poole värvus on tumedam, silmadeta pool on valge, tumedamate laikudega. Meil elab kaks välimuselt sarnast lestaliiki, keda eristatakse DNA ja kudemisstrateegiate põhjal.

Foto: Tiit Hunt, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Harilik vesisammal

Fontinalis antipyretica

- kuni 50 cm (rekordina 1 m)
- Magevees, sh magedaveelistes madalates merelahtedes.

Levinud üle Eesti ojades, jõgedes, ka järvedes ja magedaveelistes madalates merelahtedes, kinnituses kividele või puidule. Kasvamiseks vajalikud ained saab veest. Tumerohelised lehed on väikesed ja kiilukujulised.

Foto: W. carter, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Nõgeseliblikas

Araschnia levana

- 28–50 mm
- Röövikud söövad nõgeselehti, valmikud õienektarit.
- Leht- ja segametsad, aiad.

Nõgeseliblikal on sesoonne dimorfism – tal on kaks põlvkonda, mis erinevad välimuse poolest väga palju. Kevadpõlvkonna liblikail (*f. levana*) on tiivad pruunikirjud, sügispõlvkonna valmikuil (*f. prorsa*) aga mustad valge kirjaga.

Fotod: Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0 ja Jörg Hempel, CC BY-SA 3.0 DE, Wikimedia Commons

← *f. levana*

f. prorsa →

Pruunikas pesajuur

Neottia nidus-avis

- 30 cm (kuni 50 cm)
- Kasvab loo-, salu-, sooviku- ja kõdusoometsades.
- III kategooria kaitsealune liik.

Leidub hajusalt üle Eesti loo-, salu-, sooviku- ja kõdusoometsades. Tal puudub roheline värvus – kogu eluks vajaliku saab ta seeneniidistiku abil ja tema põhitoon varrest õiteni on helepruun või beež.

Foto: Bouke ten Cate, CC BY 4.0, Wikimedia Commons

Suur-haavasikk

Saperda carcharias

- 22–28 mm
- Peamiselt haab, aga ka pajud ja paplid (vastset söövad puitu, valmikud lehti).

Valmik on musta kehaga, mis on kaetud kollakashalli viltja karvastikuga. Kattetiibadel palju tillukesi musti täppe. Vastset toituvad puidust, uuristades käike, kiirendades nii puidu lagunemist ja toetades aineriinget, luues sel moel tingimusi teistele liikidele.

Foto: U.Thieleke, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Leetjas muld

Leetjatel muldadel on tüseda ja toitainerikka huumuskihiga profiil, hea veehoiuvõime ja aktiivne aineriinget ning neid peetakse harimiskindlateks muldadeks. Üks Eesti viljamakamaid mullatüpe.

Leetjad mullad on kujunenud valdavalt kollakashallil või punakaspruunil karbonaatsel saviliiv või liivsavi moreenil. Moodustavad 27,4% Eesti muldkattest, üle 65% neist asub põllumajandusmaal.

Foto: pk.emu.ee/aasta-muld

